

Вадим А. Третяк*

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

У статті досліджено методичні підходи до формування інвестиційного потенціалу сільськогосподарських підприємств в умовах сталого розвитку. Встановлено, що в умовах глобальних викликів і постійних змін на міжнародних ринках необхідність підвищення ефективності інвестиційного потенціалу сільськогосподарських підприємств стає однією з головних задач для забезпечення сталого розвитку аграрного сектору. Визначено, що інвестиційний потенціал аграрних підприємств є сукупністю можливостей для залучення та ефективного використання інвестицій, які сприяють розвитку і модернізації аграрних виробництв. Метою даної статті є дослідження методичних підходів до формування інвестиційного потенціалу сільськогосподарських підприємств в умовах сталого розвитку, зокрема на основі аналізу сучасних теоретичних концепцій, практичних методик та українського досвіду. Доведено, що для забезпечення сталого розвитку аграрного сектору необхідно інтегрувати екологічні та соціальні критерії у методи оцінки інвестицій, розвивати «зелені» фінансові інструменти та впроваджувати кліматично орієнтовані технології. Необхідно впроваджувати системні заходи з удосконалення державної політики та підприємницьких практик. Запропоновано ключові позиції для підвищення інвестиційного потенціалу агропідприємств: розробка комплексної інвестиційної політики та програми дій, яка включає державне стимулювання «зелених» інвестицій, підтримку малого і середнього агробізнесу та механізми страхування ризиків; впровадження стандартизованих інструментів оцінки ефективності інвестиційних проєктів з урахуванням сталого розвитку; стимулювання кредитування АПК; підвищення інвестиційної привабливості агропідприємств через державну підтримку інновацій; зміцнення кадрового потенціалу і експертної бази.

Ключові слова: інвестиційний потенціал, сільськогосподарські підприємства, АПК, сталий розвиток, методичні підходи, ефективність, державне стимулювання, інновації.

Табл. 1 Літ. 15.

DOI: 10.32752/1993-6788-2025-1-286-256-263

Vadym Tretiak

METHODOLOGICAL APPROACHES TO FORMING THE INVESTMENT POTENTIAL OF AGRICULTURAL ENTERPRISES IN THE CONTEXT OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT

The article examines methodological approaches to forming the investment potential of agricultural enterprises in the context of sustainable development. It has been established that, in the context of global challenges and constant changes in international markets, the need to increase the investment potential of agricultural enterprises is becoming one of the main tasks for ensuring the sustainable development of the agricultural sector. It has been determined that the investment potential of agricultural enterprises is a set of opportunities for attracting and effectively using investments that contribute to the development and modernisation of agricultural production. The purpose of this article is to study methodological approaches to the formation of the investment potential of agricultural enterprises in the context of sustainable development, in particular based on the analysis of modern theoretical concepts, practical methods and Ukrainian experience. It has been proven that in order to ensure the sustainable development of the agricultural sector, it is nec-

* State research institute of informatization and economic modeling. Ukraine.

essary to integrate environmental and social criteria into investment assessment methods, develop 'green' financial instruments and introduce climate-oriented technologies. It is necessary to implement systemic measures to improve public policy and business practices. Key positions for increasing the investment potential of agricultural enterprises are proposed: the development of a comprehensive investment policy and action programme that includes state incentives for 'green' investments, support for small and medium-sized agribusinesses, and risk insurance mechanisms; introduction of standardised tools for assessing the effectiveness of investment projects, taking into account sustainable development; stimulation of lending to the agro-industrial complex; increasing the investment attractiveness of agricultural enterprises through state support for innovation; strengthening human resources and the expert base.

Keywords: investment potential, agricultural enterprises, agribusiness, sustainable development, methodological approaches, efficiency, state incentives, innovation.

Peer-reviewed, approved and placed: 20.04.2025.

Постановка проблеми. Сільське господарство є однією з ключових галузей економіки України, яка забезпечує значну частину ВВП та є основою для продовольчої безпеки держави. За останні десятиліття аграрний сектор України зазнав значних змін, обумовлених як внутрішніми факторами (економічною кризою, недостатнім рівнем інвестицій, зміною кліматичних умов), так і зовнішніми (війна, євроінтеграційні процеси, глобалізація ринку). В умовах глобальних викликів і постійних змін на міжнародних ринках необхідність підвищення ефективності інвестиційного потенціалу сільськогосподарських підприємств стає однією з головних задач для забезпечення сталого розвитку аграрного сектору. Інвестиційний потенціал аграрних підприємств — це сукупність можливостей для залучення та ефективного використання інвестицій, які сприяють розвитку і модернізації аграрних виробництв. Однак цей потенціал в Україні залишається недостатньо реалізованим. Однією з основних причин є відсутність комплексної стратегії, яка б поєднувала економічні, екологічні та соціальні аспекти сталого розвитку сільського господарства. Більш того, в умовах непередбачуваних змін на ринку та відсутності стабільної інвестиційної політики, сільськогосподарські підприємства часто стикаються з труднощами в залученні інвестицій, що зумовлено низьким рівнем довіри до інвестиційної привабливості галузі, недостатньою фінансовою прозорістю та відсутністю належної інфраструктури для ефективного використання фінансових ресурсів.

Особливістю аграрного сектору є його зв'язок з природними ресурсами, що вимагає врахування екологічних факторів при оцінці інвестиційного потенціалу. Забезпечення сталого розвитку аграрних підприємств потребує не тільки модернізації технічної та виробничої бази, але й адаптації виробничих процесів до вимог екологічної безпеки, зміни клімату та збереження біорізноманіття, що вимагає інтеграції інвестиційних стратегій з екологічною політикою на національному рівні, а також розвитку фінансових інструментів для підтримки «зелених» технологій та інновацій в агробізнесі.

У контексті євроінтеграційних процесів Україна повинна не тільки відповідати вимогам європейських стандартів щодо якості продукції, а й адаптувати свою інвестиційну політику до вимог сталого розвитку, що

передбачає як залучення внутрішніх, так і міжнародних інвестицій, що в свою чергу потребує оптимізації політики управління інвестиційним потенціалом аграрних підприємств. Таким чином, проблема формування і реалізації інвестиційного потенціалу сільськогосподарських підприємств є не тільки теоретичною, але й практичною задачею для сталого розвитку аграрного сектору України, що вимагає комплексного підходу та розробки ефективних методичних рекомендацій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У теоретичному вимірі інвестиційний потенціал трактують як комплекс засобів, умов і можливостей для фінансування зростання інвестицій, який тісно пов'язаний з інвестиційним кліматом і інвестиційною привабливістю об'єкта [11]. Важливо, що інвестиційний потенціал розглядається як інтегральний показник із взаємопов'язаними складовими, які змінюються з часом і піддаються впливу. Методологічно використовуються як кількісні, так і якісні підходи. Так, Сандульський Р.П. [12] узагальнює класичні підходи оцінювання інвестиційної діяльності: витратний (орієнтація на співвідношення доходу до витрат); нормативний (на основі нормативів і коефіцієнтів); ринковий (або порівняльний); ресурсний (як концентрація матеріальних та фінансових ресурсів); системно-відтворювальний (як забезпечення відтворення виробничого потенціалу). Додаються також бально-рейтинговий і експертний підходи, що використовують рейтингову оцінку та думки експертів, стратегічний підхід із урахуванням довгострокових цілей, ризико-орієнтований (аналізуючи ймовірності і наслідки ризиків) та альтернативний (порівняльна оцінка варіантів інвестування) [12]. Важливим сучасним аспектом є включення соціально-екологічних критеріїв - оцінювати ефективність інвестиційної діяльності варто не лише за фінансовими результатами, але й з урахуванням їх впливу на екологію, соціальну сферу та управлінські процеси [12]. Українські дослідження узагальнюють ці підходи та адаптують їх до вітчизняних особливостей. Так, Зубченко В. В. [5] систематизував методики оцінки інвестиційної привабливості сільгосппідприємств на макро-, мезо- та мікрорівнях, обґрунтувавши систему показників, що дозволяє інвестору всебічно оцінити потенціал підприємства. Мацибора Т.В. [10-11] деталізувала категоріальне тлумачення «інвестиційного потенціалу» та розробила принципи його формування через розширення кредитно-інвестиційної складової. У дослідженні визначено потенційні обсяги валової доданої вартості при умові оптимізації структури фінансування. Балдинюк В.М., та Балдинюк В.В. [1] розглядають управління інвестиційним потенціалом підприємств АПК як критичний чинник їхнього сталого розвитку. Вони виявили низку внутрішніх бар'єрів (неоднорідне розуміння потенціалу, відсутність політики, слабка оцінка проектів, брак фінансування, високі ризики, дефіцит кваліфікації) і запропонували заходи їх подолання. Деякі автори акцентують на ресурсному аспекті, так Лункін В. В. [9] доводить, що інвестиційна складова зміцнює ресурсний потенціал агропідприємств, підвищуючи якість факторів виробництва та сприяючи продовольчій безпеці. Смолінська С. [15] визначає інвестиційний потенціал земель сільськогосподарських підприємств як можливість отримання максимального доходу від інвестицій у підвищення родючості та сталого використання землі.

Метою є дослідження методичних підходів до формування інвестиційного потенціалу сільськогосподарських підприємств в умовах сталого розвитку, зокрема на основі аналізу сучасних теоретичних концепцій, практичних методик та українського досвіду.

Основні результати дослідження. Сталий розвиток означає задоволення потреб теперішнього покоління без шкоди майбутнім. Україна має значний потенціал для економічного зростання саме на засадах сталого розвитку, незважаючи на війну та інші виклики. Особливо це стосується аграрної галузі, яка є однією з найресурсоемішних у країні і забезпечує важливу частку ВВП та майже половину експорту [1-5]. Отже, питання підвищення інвестиційного потенціалу сільськогосподарських підприємств стає ключовим для зміцнення продовольчої безпеки та стабільності економіки. З іншого боку, ефективне інвестування стимулює інновації, зростання обсягів виробництва і соціально-економічний розвиток галузі [5-7]. Водночас аграрний сектор України потерпає від структурних диспропорцій та військових втрат. Так, у 2017 р. обсяги капітальних інвестицій на гектар сільгоспугідь у Донецькій області були в 3,5 рази нижчими, ніж у Львівській, а у 2023 р. іноземні інвестиції на гектар у регіоні перевищували найнижчий показник у 514 разів [7-10]. Таким чином, формування потужного інвестиційного потенціалу аграрних підприємств є невід'ємною умовою їх стійкого розвитку.

Досліджуючи сучасний стан інвестиційного потенціалу аграрного сектору України, можна зазначити, що в останні роки спостерігалось зростання обсягів інвестицій у вітчизняне сільське господарство. Аналітичні дослідження вказують на позитивну динаміку — зокрема значне збільшення фінансування машинобудування, енергоукомплектування, будівництва та оновлення біологічних активів у галузі, що сприяло зростанню виробництва і впровадженню прогресивних технологій, наближаючи умови до стійкого розвитку [9-12]. Разом з тим інвестиційна діяльність у секторі залишається недостатньо інтенсивною: переважна більшість капіталовкладень здійснюється за рахунок власних коштів підприємств, частка банківських кредитів у структурі фінансування капітальних інвестицій 2010-2018 рр. становила лише 10-23 %. Такі показники є недостатніми для масштабного розвитку малих і середніх агропідприємств, адже низький рівень кредитування знижує їхні інвестиційні можливості [8-14].

В агросекторі України зберігається дисбаланс у розподілі інвестицій, де серед ключових проблем є: неповне розуміння інвестиційного потенціалу, відсутність чіткої довгострокової інвестиційної політики та нерозвинутість інвестиційного клімату [1-4].

Значний тиск на інвестиції чинять обмеження ринкової інфраструктури, незавершена земельна реформа, складний доступ до фінансів, високі ризики та зміна клімату [1-3]. У результаті ці чинники звужують горизонти інвестування у сільське господарство, що загрожує продовольчій безпеці та стабільності регіонів.

Аналізуючи існуючі методичні підходи до оцінки інвестиційної діяльності аграрних підприємств можемо згрупувати їх в табл. 1.

Таблиця 1. Порівняння методичних підходів до оцінки інвестиційної діяльності аграрних підприємств, систематизовано автором

Методичний підхід	Суть підходу	Типові показники/інструменти оцінювання
Витратний	Орієнтований на співвідношення ефекту від проекту до понесених витрат (ROI, чистий дисконтований прибуток).	Показники рентабельності, чистого приведенного доходу (NPV), внутрішньої норми доходності (IRR).
Нормативний	Базується на встановлених нормах і нормах інвестування для сектору чи регіону.	Стандартизовані коефіцієнти інвестування (інвестиції/виручка тощо), нормативи капіталовкладень.
Ресурсний	Оцінює потенціал через доступні ресурси (землю, капітал, технології) і їх сукупний вплив на інвестиційну спроможність.	Активи і ресурси підприємства, бенчмаркінг за галузевими стандартами; аналіз виробничого потенціалу.
Системно-відтворювальний	Розглядає інвестиції як механізм поновлення та зростання виробничого потенціалу; оцінює, як кошти забезпечують довгострокове відтворення галузі.	Показники оновлення основних засобів, коефіцієнти зносу та реновації основних засобів.
Бально-рейтинговий	Формується рейтинг підприємств за сукупністю показників (балів) на основі визначених критеріїв.	Комплексна бальна оцінка фінансових і нефінансових показників: рентабельність, динаміка розвитку, соціальні показники.
Експертний	Залучення професійних оцінок для комплексного врахування ризиків і невизначеностей при інвестуванні.	Опитування експертів (метод Дельфі), SWOT-аналіз, сценарні оцінки з урахуванням ризиків.

Для забезпечення сталого розвитку аграрного сектору необхідно інтегрувати екологічні та соціальні критерії у методи оцінки інвестицій, розвивати «зелені» фінансові інструменти та впроваджувати кліматично орієнтовані технології. Необхідно впроваджувати системні заходи з удосконалення державної політики та підприємницьких практик. Так, серед основних пропозицій: повний аналіз поточного інвестиційного потенціалу підприємства; розробка чіткої інвестиційної стратегії та політики; впровадження сучасної системи оцінки інвестиційних проектів; полегшення доступу сільгоспвиробників до фінансування (стимулювати банки видавати довгострокові кредити, розвивати іпотечне кредитування землі та «зелених» проектів). Таким чином, досягнення оптимальної структури фінансування (приблизно 70 % власних і 30 % позикових коштів) дозволить збільшити валову додану вартість галузі на 1-2 млрд дол. щорічно. Крім того, важливо завершити земельну реформу, покращити інфраструктуру (дороги, системи зрошення), зменшити бюрократичні перепони та підтримати інноваційні фермерські проекти [12-15].

У підсумку, можна запропонувати такі основні ключові позиції для підвищення інвестиційного потенціалу агропідприємств:

1. Розробити комплексну інвестиційну політику та програму дій, яка включає державне стимулювання «зелених» інвестицій, підтримку малого і середнього агробізнесу та механізми страхування ризиків.

2. Впровадити стандартизовані інструменти оцінки ефективності інвестиційних проектів з урахуванням сталого розвитку (екологічні і соціальні критерії).

3. Сприяти збільшенню кредитування АПК - розширити механізми довгострокового фінансування через державні банки та кредитні спілки, забезпечити лізингові та «аграрні» кредити за пільговими ставками.

4. Підвищити інвестиційну привабливість агропідприємств через державну підтримку інновацій (податкові та грантові стимули, технічну допомогу), оптимізацію земельних відносин та розвиток сільської інфраструктури.

5. Зміцнювати кадровий потенціал і експертну базу: навчати менеджерів і агрономів сучасним методам оцінки проектів, залучати міжнародний досвід та консалтинг.

Висновки. В результаті було проаналізовано існуючі методики оцінки і формування інвестиційного потенціалу аграрних підприємств у контексті сталого розвитку. Визначено, що сучасні підходи охоплюють як класичні економічні методи (балансові, нормативні, ресурсні), так і новітні - рейтингові, експертні, системні - з урахуванням екологічних та соціальних складових. Зазначено, що в Україні практична реалізація цих методик ускладнюється військовими втратами, нерозвиненістю інвестиційних механізмів і регіональними диспропорціями. Серед недоліків було визначено: нерівномірність фінансування; слабка інвестиційна політика; відсутність комплексного бачення сталого розвитку в АПК. Запропоновано низку заходів щодо підвищення інвестиційного потенціалу за рахунок державної підтримки, розвитку фінансових інструментів, закріплення «зелених» пріоритетів та підвищення фінансової грамотності аграріїв. Реалізація цих рекомендацій сприятиме створенню передумов для соціально-відповідального та екологічно спрямованого розвитку сільського господарства, що є важливим сегментом загальнонаціональної стратегії сталого розвитку України.

1. Балдинюк, В., & Балдинюк, В. (2024). Управління інвестиційним потенціалом підприємств АПК. Економіка та суспільство, (63). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-63-13>. =1

2. Ганцяк, М. О. & Вергелюк, Ю. Ю. Стабілізація інвестиційних потоків в умовах пандемії. Економічний розвиток держави регіонів і підприємств: проблеми та перспективи: матеріали IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції молодих учених (28-29 квітня 2021 р.). Львів: Національний університет «Львівська політехніка», 2021. С. 29-30. =14

3. Ганцяк, М.О., & Фомов, Д.О., Інвестиційна привабливість цифрових активів. Фінансові механізми забезпечення відновлення економіки України в сучасних умовах: матеріали II міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених (26 лютого 2025 р.). Ірпінь : Державний податковий університет, 2025. =15

4. Гутман, Є. М. (2025). Теоретичні основи дослідження інвестиційного забезпечення підприємницької діяльності в аграрному секторі економіки. Інвестиції: практика та досвід, 1, 138-144. <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2025.1.138>. =2

5. Зубченко, В. В. (2017). Методичні підходи оцінки інвестиційної привабливості сільськогосподарських підприємств. Економіка та управління АПК, 1, 25-32. URL: <https://economyenag.btsau.edu.ua/sites/default/files/visnyky.=3>

6. Іванов Є.І. Проблеми і виклики преференційної торгівлі деякою сільськогосподарською продукцією між Україною та ЄС. Проблеми системного підходу в економіці. 2025. Вип. 2(99). С. 13–19. =16

7. Калетнік, Г. М., & Козяр, Н. О. (2020). Стратегічні підходи до інвестування аграрного сектору України в сучасних умовах розвитку АПК. Економіка АПК, 12, 81–89. <https://doi.org/10.32317/2221-1055.202012081>. =4

8. Лема, О. І., Матковський, О. А., Коваль, О. Р., & Сярий, І. В. (2023). Сталий розвиток аграрних підприємств в Україні. Менеджмент та підприємництво в Україні, 2(9), 289-296. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2023.=5>

9. Лункін, В. В. (2024). Інвестиції у формування і розвиток ресурсного потенціалу аграрних підприємств. Менеджмент. <https://doi.org/10.5281/zenodo.14320948>.=6

10. Мацибора, Т. В. (2018) Інвестиційна привабливість аграрного сектору України: регіональний аспект. Економіка АПК, 3, 49 - 55. URL: https://eapk.com.ua/web/uploads/pdf/eapk_2018_03_p_5_112-49-55.pdf.=7

11. Мацибора, Т. В. (2020). Інвестиційний потенціал аграрного сектору України: формування та розвиток. Економіка АПК, 6, С. 49-58. <https://doi.org/10.32317/2221-1055.202006049>.=8

12. Покинйчереда, В. В., & Тімченко, О. Л. (2023). Аналіз інвестиційного забезпечення розвитку аграрного виробництва в Україні. Інвестиції: практика і досвід, 20, 71-78. <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2023.20.71>.=9

13. Сандульський, Р. П. (2024). Методичні підходи до оцінювання інвестиційної діяльності сільськогосподарського підприємства. Економіка та управління АПК, 2, 97-109. <https://doi.org/10.33245/2310-9262-2024-193-2-97-109>.=12

14. Свиноус, І., & Свиноус, Н. (2020). Методичні підходи до оцінки ефективності інвестиційної діяльності у процесах відтворення сільськогосподарських підприємств. Економічний дискурс, 1(2), 164-173. <https://doi.org/10.36742/2410-0919-2020-2-17>.=10

15. Смолінська, С., & Смолінський, В. (2015). Інвестиційний потенціал земель аграрних підприємств як основа їх інноваційного розвитку. Вісник Львівського університету. Серія економічна, 222, 40-47. URL: https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/10/Vlnau_econ_2015.=11

1. Baldyniuk, V., & Baldyniuk, V. (2024). Upravlinnia investytsiinym potentsialom pidpriemstv APK. Ekonomika ta suspilstvo, (63). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-63-13>.

2. Hantsiak, M. O. & Verheliuk, Yu. Yu. Stabilizatsiia investytsiinykh potokiv v umovakh pandemii. Ekonomichni rozvytok derzhavy rehioniv i pidpriemstv: problemy ta perspektvyv: materialy IV Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi internet-konferentsii molodykh uchennykh (28-29 kvitnia 2021 r.). Lviv: Natsionalnyi universytet «Lvivska politehnika», 2021. S. 29-30.

3. Hantsiak, M.O., & Fomov, D.O., Investytsiina pryvablyvist tsyfrovykh aktiviv. Finansovi mekhanizmy zabezpechennia vidnovlennia ekonomiky Ukrainy v suchasnykh umovakh: materialy II mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii molodykh vchenykh (26 liutoho 2025 r.). Irpin : Derzhavnyi podatkovyi universytet, 2025.

4. Hutman, Ye. M. (2025). Teoretychni osnovy doslidzhennia investytsiinoho zabezpechennia pidpriemnytskoi diialnosti v aharnomu sektori ekonomiky. Investytsii: praktyka ta dosvid, 1, 138-144. <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2025.1.138>.

5. Zubchenko, V. V. (2017). Metodichni pidkhody otsinky investytsiinoi pryvablyvosti silskohospodarskykh pidpriemstv. Ekonomika ta upravlinnia APK, 1, 25-32. URL: <https://economyenag.btsau.edu.ua/sites/default/files/visnyky>.

6. Ivanov Ye.I. Problemy i vykyky preferentsiinoi torhivli deiakoiu silskohospodarskoiu produkt-siiei u mizh Ukrainoiu ta YeS. Problemy systemnoho pidkhodu v ekonomitsi. 2025. Vyp. 2(99). S. 13–19.

7. Kaletnik, H. M., & Koziar, N. O. (2020). Stratehichni pidkhody do investuvannia aharnoho sektoru Ukrainy v suchasnykh umovakh rozvytku APK. Ekonomika APK, 12, 81–89. <https://doi.org/10.32317/2221-1055.202012081>.

8. Lema, O. I., Matkovskiy, O. A., Koval, O. R., & Siaryi, I. V. (2023). Stalyi rozvytok aharnykh pidpriemstv v Ukraini. Menedzhment ta pidpriemnytstvo v Ukraini, 2(9), 289-296. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2023>.

9. Lunkin, V. V. (2024). Investytsii u formuvannia i rozvytok resursnoho potentsialu aharnykh pidpriemstv. Menedzhment. <https://doi.org/10.5281/zenodo.14320948>.

10. Matsybora, T. V. (2018) Investytsiina pryvablyvist aharnoho sektoru Ukrainy: rehionalnyi aspekt. Ekonomika APK, 3, 49 - 55. URL: https://eapk.com.ua/web/uploads/pdf/eapk_2018_03_p_5_112-49-55.pdf.

11. Matsybora, T. V. (2020). Investytsiinyi potentsial aharnoho sektoru Ukrainy: formuvannia ta rozvytok. Ekonomika APK, 6, S. 49-58. <https://doi.org/10.32317/2221-1055.202006049>.=8

12. Pokynchereda, V. V., & Timchenko, O. L. (2023). Analiz investytsiinoho zabezpechennia rozvytku ahrarnoho vyrobnytstva v Ukraini. *Investytsii: praktyka i dosvid*, 20, 71-78. <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2023.20.71>.
13. Sandulskyi, R. P. (2024). Metodichni pidkhody do otsiniuvannia investytsiinoi diialnosti silskohospodarskoho pidpriemstva. *Ekonomika ta upravlinnia APK*, 2, 97-109. <https://doi.org/10.33245/2310-9262-2024-193-2-97-109>.
14. Svynous, I., & Svynous, N. (2020). Metodichni pidkhody do otsinky efektyvnosti investytsiinoi diialnosti u protsesakh vidtvorennia silskohospodarskykh pidpriemstv. *Ekonomichniy dyskurs*, 1(2), 164-173. <https://doi.org/10.36742/2410-0919-2020-2-17>.
15. Smolinska, S., & Smolinskyi, V. (2015). Investytsiinyi potentsial zemel ahrarnykh pidpriemstv yak osnova yikh innovatsiinoho rozvytku. *Visnyk Lvivskoho universytetu. Serii ekonomichna*, 222, 40-47. URL: https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/10/Vlnau_econ_2015.